

AKTUALNOSTI

NAŠA KATEHEZA I DVADESET GODINA KONCILSKE OBNOVE Katehetska htijenja i ostvarenja naše Crkve poslije Drugog vatikanskog koncila

ČETRNAESTA KATEHETSKA LJETNA ŠKOLA

Sarajevo, 26.–31. kolovoza 1985.

Nakon sedam godina, Sarajevo je ponovno, po drugi puta, bilo domaćin Katehetske ljetne škole. Ovdje donosimo kratak opis predavanja i timskog rada. Međutim, recimo odmah na početku još nešto: domaćini su se pokazali u lijepom svjetlu, a također i sudionici, najbrojniji dosad (313 upisanih, od toga učestvovalo 290).

Stalni odbor KLJŠ (Milan Šimunović – predsjednik, Pavao Crnjac – zamjenik; Andrija Kopilović – tajnik, ostali članovi: Tonči Trstenjak, Consolata Rajković, Želimir Puljić i Aldo Starić), te Pripremni odbor (Tomislav Jozić, Želimir Puljić, Mato Zovkić, Josipa Šimić, Admirata Lučić, Anto Šarić, Marko Josipović, Pero Pranjic) uistinu su imali mnogo posla. Ako je suditi po završnoj anketi provedenoj među sudionicima, s uslugama domaćina većina je bila vrlo zadovoljna (84% = sve je bilo dobro; 8% = dobro uz neku primjedbu; 4% = moglo bi biti i bolje, a samo jedan sudionik je bio nezadovoljan), a za to svakako treba zahvaliti i požrtvovnom radu studenata Vrhbosanske bogoslovije (Josip Grubošić, Pavo Ivkić, Marko Laštro, Josip Lebo, Željko Majić, Vinko Međugorac, Marinko Perković, te sestrama Služavkama Malog Isusa (Janja Mičić, Mirka Iličić, Svjetlana Leko, Vladislava Blažević, Nevenka Ivančić, Cecilija Topić, Anica Matošević, Vera Bilješko, Genoveva Rajić, Mara Pavlović, Anda Vranješ, Ivana Gegić) i njihovim novakinjama i kandidaticama (Marinela Zeko, Filomena Matić, Ljilja Marinčić, Marija Kesten, Gordana Paradžik, Vera Jaković, Ana Golomeić, Dragica Adžabić, Danica Bilić, Ružica Rošić).

Rad Škole odvijao se na već uobičajeni način. U ponedjeljak ujutro u 10 sati Škola je otvorena pjesmom i molitvom, a završila je u petak navečer svečanom Euharistijom i kulturno-zabavnim programom.

Rad se odvijao u plenumima (predavanja i diskusije) i u 5 timova, gdje se radilo i teoretski i praktički. U petak poslije podne, zadnjeg dana Škole, održana je završna diskusija, izneseni su podaci o provedenoj anketi i izrečeni završni govori.

Recimo najprije nekoliko riječi o predavanjima (održano ih je ukupno dvanaest). Drugi vatikanski koncil je trajno polazište naše nove teološko-pastoralne prakse, naglasio je Tonči Trstenjak (Zagreb). Tri su bitne točke koncilskog pastoralnog razmišljanja: svijest Crkve o samoj sebi, o potrebi na neprekidnu obnovu i spremnost za dijalog koji treba uvijek biti u službi jedinstva. Potrebno je promicati međusobnu izmjenu vrijednosti između Crkve i suvremenog svijeta. Koncil je veliki „zaokret u povijesti katoličke Crkve, kao novi i milosni i povijesni početak procesa samospoznavanja Crkve i njezina otvaranja svijetu, evandeoskog samoostvarenja u suvremenom svijetu” istaknuo je Bono Zvonimir Šagi (Varaždin). Najvažniji zadaci koje treba ostvariti naša Crkva, smatra Šagi, jesu razvijanje vlastite teologije, istraživanje i kritička prosudba domaćih oblika pastoralala, oblikovanje evangelizacijske crkvene svijesti, stvaranje sposobnosti za dijalog i svjedočku nenametljivost, i stvaranje struktura koje će omogućiti ostvarivanje autentične koncilске tendencije.

S obzirom na pokoncilsko razdoblje i katehetsku obnovu u našoj Crkvi, Josip Baričević (Zagreb–Odra) ističe kao glavne značajke tog razdoblja: formiranje kateheta i katehistica, stvaranje novih vjeronaučnih udžbenika, redovno katehiziranje učenika osmogodišnje škole, produbljivanje međusobne komunikacije i duhovnomolitvene dimenzije naše kateheze, izradu temeljnog katehetskog dokumenta, kao i početak rada na katehetskim programima za različite dobi katehiziranih.

Kad se govori o Bibliji u katekizmima, treba voditi računa o načelima postupnosti, uvažavanja zdravih rezultata egzegeze te o činjenici da je Biblija knjiga Crkve, naglasio je Mato Zovkić (Sarajevo). Pozitivno je da sve naše katekizme označava kristocentričnost, kao i povezanost s liturgijom Crkve. Nedostatak je nedovoljno prikazivanje prorčke službe (npr. ne govori se o zvanju proroka). Bilo bi uistinu dobro, istaknuo je on, kad bi bibličari na kreativniji način sudjelovali u stvaranju naših novih katekizama.

Ekleziologija II. vatikanskog sabora naglašava, kao što je rekao Antun Škvorčević (Zagreb), komu-

nitarno poimanje Crkve. Crkva kao narod Božji jest zajednica sakramentalno strukturirana i katekizmi trebaju o tome voditi računa. Naši katekizmi izražavaju zaokret II vatikanskog sabora, ali sabor je još uvijek prisutan više kao orijentacija, a ne u cjelini.

Katekizmi trebaju prikazivati liturgiju kao čin, događanje, stvarno zbivanje i na poseban način trebaju voditi računa o Euharistiji, koja je „izvor i vrhunac cjelokupne evangelizacije (PO 5), naglasio je Aldo Starić (Zagreb). Ukoliko u katekizmima nema liturgijskog momenta, tada ne dolazi do izražaja kršćanstvo kao otajstvo, nego se prije može govoriti o moraliziranju i o ideologiji.

O glazbenoj kulturi u liturgiji i katehezi, govorila je Imakulata Malinka (Zagreb). Ona je istakla da su velike mogućnosti rada s djecom i mladima na tom području i da je sada trenutak za otvaranje diskusije o programu za dugoročan rad koji će voditi računa o prošlosti, sadašnjosti i budućnosti. Pri tom treba voditi računa da je različita glazba za liturgiju i ona za katehezu.

Dijalošku dimenziju naše kateheze prikazao je u jasnom i iscrpnom izlaganju Josip Turčinović (Zagreb). Svakako, kad se govori o toj temi, treba imati na umu i cjelokupnu povijest Crkve. Dijalog treba voditi sa svima: s onima koji ne vjeruju, s onima koji vjeruju u Boga, sa svima kršćanima a također i unutar same Katoličke Crkve. Potrebno je i u katekizme unijeti dijalog kao sastavnu i nezaobilaznu dimenziju.

Odnos medijske kulture i kateheze obradili su Mirko Mataušić i Rudi Paloš (obojica iz Zagreba). Mataušić, polazeći od postavki iz teorije komunikacije, promatra katehezu kao interakcijski komunikacioni proces. U tom je smislu ukazao na određene nedostatke i pozitivnosti u pojedinim katekizmima, a zatim iznio rezultate ankete provedene u Zagrebu i Zadru o prisutnosti i upotrebi AV-medija u katehizaciji.

Odnos vjere i kulture s katehetskog stajališta obradio je Alojzije Hobljaj (Zagreb). Vjera teži utjelovljivanju u kulturi, koja čovjeku daje sposobnost da se izrazi i da svoju vjeru čvrsto ukorijeni u povijest. S obzirom na kulturu vjera ima kritičku ulogu, budući da teži njezinom pročišćavanju, zato je danas očito da dijalog vjere i kulture može i mora biti obostran (ne samo davati nego i primati).

Praktični rad odvijao se u pet timova. U prvom timu (Modeli Crkve u našoj katehezi – Ž. Puljić, M. Zovkić, T. Trstenjak, B. Šagi, A. Škvorčević) sudionici su imali priliku čuti kratko izlaganje na temu komunikacije u kršćanskoj zajednici (Puljić), a u praktič-

nom radu obradili su tri kateheze iz tri različita katekizma (Duh Sveti odgaja svjedoke i apostole Kristove; Tijelo Kristovo; Susret s onima koji ne vjeruju). U drugom timu (Susret vjere i kulture u novim katekizmima – J. Baričević, A. Zelić, M. Klarić) održano je kratko izlaganje (M. Klarić): Iskustva u radu s djecom, mladima i odraslima. U toku rada tim je svoj rad usredotočio u dva pravca: a) Kultura komuniciranja s biblijskim književnoumjetničkim tekstovima (modeli: Isusovo kraljevsko rodoslovlje; Govor na gori) i, b) Uzajamno „davanje“ i „primanje“ u stvaralačkom susretu vjere i kulture u katehetskom radu s djecom, mladima i odraslima prema novim katekizmima (pitanja: Što današnjeg čovjeka odbija od vjere i Crkve na području shvaćanja i življenja religioznosti odnosno ljudske seksualnosti i ljubavi?). I u trećem timu (Praktični modeli rada s mladima i odraslima prema našim katekizmima – Pero Aračić, Ivan Dugandžić, Stipe Nimac, Ivan Nimac) održano je kraće izlaganje (Duhovno-molitvena dimenzija u našoj katehezi, o. Jozo Zovko). Tim je obradio četiri katekizamske jedinice (Čovjek tražitelj i tražen; Čovjek od Boga prihvaćen i potvrđen; Čovjek prihvaćen od Boga i ljudi; Čovjek u snazi Duha), kao i temu o pojedinim Isusovim susretima i dijalozima s čovjekom (družiti se, razumjeti, uvidjeti potrebe, povjerenje, odluka). I četvrti tim (Medijska kultura u katehezi – A. Hobljaj, I. Gavran, M. Mataušić, R. Paloš) predvidio je kraće izlaganje: „Komunikacija i njezina sredstva u katehezi o komunikacijskom procesu“ (M. Mataušić). Radilo se u dvije grupe (Audiovizuelna sredina u katehezi: Nova tehnika komuniciranja – slika – tekst – ton; B); Katekizam kao multimedijски instrument, kriteriji izbora, komunikacijski aspekt), a određeno vrijeme posvetilo se i analizi euharistijskog zborovanja u svjetlu osnovnih uvjeta za stvaranje komunikacije. Peti tim (Glazbena kultura u katehezi i liturgiji – Izak Špralja, Aldo Starić, Vjenceslav Mihetec) također je predvidio određeno vrijeme za kraće izlaganje (Teološka analiza nekih liturgijskih tekstova, A. Starić), a u radu se nastojalo uočiti religiozne poruke nekih tekstova iz pjesmarice „Pjevajte Gospodinu pjesmu novu“, zatim provesti glazbenu analizu odabranih jedinica iz iste pjesmarice i kao treće, obraditi temu: Iskustvo glazbe u molitvi.

RUDI PALOŠ